

YABANCI BİR DEVLETEN PARA ALMAK NİÇİN YANLIŞ?

Aydınlık Gazetesi, 8 Temmuz 2019

Yıldırım Koç

Devletler arasındaki ilişkiler dönemsel ve genellikle geçici ittifaklara dayanır. Her devlet, haklı olarak, kendi çıkarlarını savunur ve geliştirmeye çalışır. Her devlet, ilişki içinde bulunduğu veya bulunabileceği ülkeler hakkında istihbarat toplayarak, karşısındaki gücü iyi tanımaya ve belki de bu ülkedeki bazı gelişmeleri etkilemeye çalışır.

Devletler, bu amaçla, diğer ülkelerde kişiler ve kurumlarla “dostça” ilişkiler kurmayı hedefler. Bu “dostça” ilişkilerle ülkedeki ekonomik, siyasal ve toplumsal gelişmelere ilişkin mümkün olan en doğru bilgileri (istihbaratı) edinmeye çalışır.

TÜRK'E VERİLMEYEN BİLGİ AMERİKALI'YA VERİLİYORDU

1970 yılında ODTÜ Ekonomi ve İstatistik Bölümü'nde öğrenciydim. Toprak reformuyla ilgili bir ödev yapıyordum. Bu konuda ABD'nin yaklaşımlarını öğrenmek istedim. Ankara'da Cinnah Caddesi'nin Kavaklıdere tarafında ABD devlet kurumlarından AID'nin (Uluslararası Kalkınma Ajansı) binası vardı. Buraya gittim. Bu konuda yapılmış (halen sakladığım) bazı araştırmalarını aldım. Bu belgeleri alırken bana AID'de staj yapma önerisinde bulundular. Vaktimin olmadığını, başka bir arkadaşımı önerebileceğimi söyledim. Kabul ettiler. Aynı bölümden bir arkadaşım AID'de staj yapmaya başladı. Bu yıllarda Türkiye'de köylerdeki toprak mülkiyeti yapısının incelendiği Köy Envanter Etüdüleri yayımlanıyordu. Her il için ayrı bir kitap basılıyordu. Ancak o zamanki 67 ilin bir bölümüne ilişkin belgeler yayımlandıktan sonra, bunların “devlet sırrı” olduğu gerekçesiyle, yayım durduruldu. Bir gün AID'de staj yapan arkadaşıma uğradım. Önünde, biz Türklerden gizlenen 67 ilin Köy Envanter Etüd sonuçları tablosu vardı. Toprak mülkiyetinin dağılımına ilişkin o tablonun fotokopisini çektim. Hâlâ saklarım. Amerikan istihbaratçıları, Türkiye'de toprak mülkiyeti konusunda bile araştırma yapıyorlardı; onların istihbarat çalışmasının bir parçası buydu.

“GÜVENİLİR” TEMASLAR

Herhangi bir olaya veya olguya müdahale edecekseniz, onu iyi tanımak zorundasınız. Bu da ancak istihbaratla olur. Onun için yabancı istihbarat örgütleri, milyonlarca dolar harcayarak, Türkiye'nin yapısını ve dinamiklerini incelemeye çalışıyor; bu konularda politika belirleyicilerine raporlar sunuyor.

Günümüzde istihbaratçıların çalışma tarzı eskisinden çok farklı.

Yabancı bir istihbaratçı, “güvenilir” temas noktaları bulmaya çalışır. Bu “güvenilir” insanlar çeşitli araçlar kullanılarak “güvenilir” hale getirilir. Bazen bir yurtdışı gezisi, bazen çocuklarına yurtdışında sağlanan bir burs, bazen proje adı altında para verilmesi. Bu ve benzeri katkıların karşılığında kendisinden beklenen, istenilen konularda gelişmelerin izlenmesi, gözlemlerin ve araştırmaların aktarılmasıdır. Diğer bir amaç da, parayı verenlere karşı hasmane tavırların alınmasının önlenmesidir. Örneğin, eğer ABD'den doğrudan veya dolaylı yollardan para alıyorsanız, Amerikan emperyalizminden söz etmezsiniz, ABD emperyalizmine karşı çıkmazsınız, çıkamazsınız. Eğer Avrupa Birliği'nden doğrudan veya dolaylı yollardan para alıyorsanız, AB emperyalizmini görmezden gelirsiniz; AB'nin emperyalist olduğunu söyleyenlere karşı tavır alırsınız, AB'nin savunucusu olursunuz.

Eğer Türkiye'nin milli çıkarları ile ABD'nin veya AB'nin milli çıkarlarının temel noktalarda çatışmadığı ve hatta bir ölçüde uyumlu olduğu dönemlerde yaşıyorsanız, emperyalistlerin “güvenilir” insanı olmak kolaydır ve genellikle bedel ödettirmez. Ancak eğer Türkiye'nin milli çıkarları ile ABD ve AB emperyalizmlerinin çıkarları tam bir çatışma halindeyse, emperyalistlerin “güvenilir” insanı olmak sıkıntılıdır ve tehlikelidir. Günümüzde böyle bir süreci yaşıyoruz.

Günümüzde Türkiye'de halkımızın çok büyük çoğunluğu ABD'ye ve bir ölçüde AB'ye karşı. Bu karşıtlığın bilinçli bir emperyalizm karşıtlığına dönüştürülmesinde en önemli engellerden biri, hâlâ sayıları epeyce olan “güvenilir” insanlar. Bunların tespit edilmesinde kullanılabilecek en önemli ölçüt de para ilişkileri.

Emperyalistlerden kim para alıyor? Emperyalizme karşı nasıl tavır takınıyor?